

EUROOPA KOMISJON
KLIIMAMEETMETE
PEADIREKTORAAT

Direktoraat B – Euroopa ja rahvusvaheline CO₂-turg

Juhenddokument nr 10

ELi kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi ühtlustatud ühikute tasuta eraldamise meetodika kohta pärast 2020. aastat

Ühinemisi ja jagunemisi käsitlev juhenddokument

Lõplik versioon on välja antud 21. juunil 2019

Juhend ei kujuta endast komisjoni ametlikku seisukohta ega ole õiguslikult siduv. Juhendi eesmärk on siiski selgitada ELi kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi direktiivis ja ühikute tasuta eraldamise eeskirjades kehtestatud nõudeid ning see on oluline nende õiguslikult siduvate eeskirjade mõistmiseks.

Sisukord

1	Juhenddokumendi kohaldamisala	3
2	Ühinemiste ja jagunemiste üldised eeskirjad	4
2.1	Ühinemiste ja jagunemistega seotud artiklid ühikute tasuta eraldamise eeskirjades 4	
2.2	Ühinemiste ja jagunemiste määratlus	4
2.3	Ühinemised ja jagunemised praktikas	5
2.3.1	Ühinemiste juhtum	6
2.3.2	Jagunemiste juhtum	7
2.3.3	Pädeva asutuse roll	8
2.3	Ülevaade erinevatest juhtumitest	8
3	Näited	10
	Lisa – kaalutlused seoses määratlusega „tegevuskoht“	13

1 Juhenddokumendi kohaldamisala

Käesolev juhenddokument on osa dokumentide rühmast, mille eesmärk on toetada liikmesriike ja nende pädevaid asutusi ELi HKS-i neljanda kauplemisperioodi eraldamise meetodika järjekindlal rakendamisel kogu liidus (pärast 2020. aastat), mis on kehtestatud komisjoni delegeeritud määrusega (EL) 2019/331 „Kogu liitu hõlmavad üleminekueeskirjad heitkoguse ühikute ühtlustatud tasuta eraldamiseks vastavalt ELi heitkoguse ühikutega kauplemise süsteemi direktiivi artiklile 10a“ (ühikute tasuta eraldamise eeskirjad)¹. Juhenddokument nr 1 „Ühikute tasuta eraldamise meetodika üldjuhend“ annab ülevaate juhenddokumentide rühma seadusandlikust taustast. Selles selgitatakse ka seda, kuidas on erinevad juhenddokumendid omavahel seotud, ja esitatakse juhendis kasutatud terminite sõnastik².

Käesolevas juhenddokumendis antakse pädevatele asutustele suunised selle kohta, kuidas tegeleda käitistega, mis on ühinenud või jagunenud pärast võrdlusandmete kogumist ELi HKS-i 4. kauplemisperioodi jaoks³.

Käesoleva dokumendi 2. peatükis on esitatud ühinemiste ja jagunemiste määratlused ning eeskirjad, kuidas käsitleda tekkida võivaid erinevaid olukordi. Võimalike põhiliste olukordade kokkuvõtte on esitatud tabelis 1.

Peatükis 3 illustreeritakse eeskirju mõnede näidetega.

Viited artiklitele viitavad käesolevas dokumendis ELi HKS-i muudetud direktiivile ja ühikute tasuta eraldamise eeskirjadele.

Märkus kõnealuses juhenddokumendi versioonis lahendamata küsimuste kohta

Kuna eraldamise meetodika üle otsustamine ei ole veel lõppenud, on kõnealuse juhenddokumendi teatavad elemendid määratlemata. See hõlmab eelkõige küsimusi, mis on seotud veel vastu võetava rakendusaktiga, milles käsitletakse üksikasjalikke eeskirju lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamise muudatuste ja võrdlusaluste väärtuste ajakohastamise kohta. Lisaks võib seda kohaldada ka täitmata õigusaktide viidetele või kaasnevatele juhenddokumentidele, mida tuleb veel ette valmistada.

¹ Ühikute tasuta eraldamise eeskirjad on saadaval veebilehel: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/331/oj

² Kõik juhenddokumendid on saadaval veebilehel: https://ec.europa.eu/clima/policies/ets/allowances_en#tab-0-1

³ Võrdlusperioodi jooksul või vahetult pärast seda ühinenud või jagunenud käitised peaksid täitma oma võrdlusandmete kogumise aruande, võttes arvesse õigusliku olukorda aruande esitamise ajal, st nagu oleks ühinemine või jagunemine toimunud võrdlusperioodi alguses või esimesel tegevusaastal.

2 Ühinemiste ja jagunemiste üldised eeskirjad

2.1 Ühinemiste ja jagunemistega seotud artiklid ühikute tasuta eraldamise eeskirjades

Kõnealuse juhenddokumendi määratlused ja eraldamise eeskirjad põhinevad ühikute tasuta eraldamise eeskirjadel. Asjakohased artiklid on järgmised:

- Artiklites käsitletud mõisted on järgmised:
 - artikli 2 lõige 17, mis käsitleb ühinemist;
 - artikli 2 lõige 18, mis käsitleb jagunemist.
- Artikkel 25, mis käsitleb ühinemisi ja jagunemisi

2.2 Ühinemiste ja jagunemiste määratlus

Ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikli 2 lõikes 17 sätestatakse **ühinemise** mõiste: „*ühinemine*“ on kauplemissüsteemi lube juba omava vähemalt kahe käitise ühinemine, tingimusel et need on tehniliselt ühendatud, tegutsevad samas kohas ja ühinemise tagajärjel tekkival käitisel on üks kauplemissüsteemi luba.

Ühinemise toimumiseks peavad seega olema täidetud järgmised tingimused:

- kaks või enam endist käitist ühendatakse üheks uueks;
- endistel käitistel peab igaühel olema kauplemissüsteemi luba;
- endised käitised peavad olema tehniliselt ühendatud;
- endised käitised peavad töötama samas tegevuskohas;
- uus käitis peab olema hõlmatud ühe kauplemissüsteemi loaga.

Ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikli 2 lõikes 18 sätestatakse **jagunemise** mõiste: „*jagunemine*“ tähendab ühe käitise jagunemist vähemalt kaheks käitiseks, millel on individuaalsed kauplemissüsteemi load, ja mida käitavad eri käitajad.

Jagunemise toimumiseks peavad seega olema täidetud järgmised tingimused:

- üks endine käitis on jagatud kaheks või enamaks uueks käitiseks;
- iga uus käitis peab olema hõlmatud oma kauplemissüsteemi loaga;⁴
- uusi käitisi peavad käitama eri käitajad.

⁴ Tuleb märkida, et ELi HKS-i käitise osa müük või üleandmine teisele olemasolevale käitisele ei vasta sellele määratlusele. Seda juhtumit käsitletakse tootmistaseme muutusi käsitlevate eeskirjade kaudu (lisateavet vt juhenddokumendist nr 7, milles käsitletakse uusi osalejaid ja sulgemisi).

2.3 Ühinemised ja jagunemised praktikas

Ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artiklis 25, mis käsitleb **ühinemisi ja jagunemisi**, on sätestatud, et:

1. *käitiste ühinemise või jagunemise tagajärjel tekkinud uute käitiste käitajad esitavad pädevale asutusele järgmised dokumendid, kui need on vajalikud:*
 - (a) *varem eraldiseisvate käitistena või ühe käitisena tegutsenud käitiste käitajate nimed, aadressid ja kontaktandmed;*
 - (b) *uute loodud käitiste käitajate nimed, aadressid ja kontaktandmed;*
 - (c) *asjaomaste käitiseosade (kui see on asjakohane) süsteemipiiride üksikasjalik kirjeldus;*
 - (d) *uu(t)e loodud käitis(t)e loatunnus ja tunnuscode liidu registris.*
2. *Käitiste ühinemise või jagunemise tagajärjel tekkinud uued käitised esitavad pädevale asutusele artikli 4 lõikes 2 osutatud aruanded. Kui enne ühinemist või jagunemist tegutsenud käitised olid uued osalejad, esitavad käitajad pädevale asutusele andmed alates tavapärase tegevuse alguse kuupäevast.*
3. *Käitiste ühinemisi ja jagunemisi, sealhulgas jagunemisi ühe ja sama kontserni piires, hindab pädev asutus. Pädev asutus teavitab komisjoni käitajate muutumisest.*

Pädev asutus määrab lõike 2 kohaselt saadud andmete põhjal kindlaks pärast ühinemist või jagunemist moodustunud iga uue käitise varasema tootmistaseme võrdlusperioodil. Kui üks käitiseosa jaguneb kaheks või enamaks käitiseosaks, põhineb pärast jagunemist kõnealuste käitiseosade varasem tootmistase ja nendele eraldamine enne jagunemist tegutsenud vastavate tehniliste üksuste võrdlusperioodi varasematel tootmistasemetel.
4. *Võttes aluseks varasemad tootmistasemed pärast ühinemist või jagunemist, vastab käitistele pärast ühinemist või jagunemist lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamine lõplikule tasuta eraldatavate heitkoguse ühikute kogusele enne ühinemist või jagunemist.*
5. *Komisjon vaatab pärast käitiste ühinemist või jagunemist läbi kõik lubatud heitkoguse ühikute tasuta eraldamised ja teatab hindamistulemustest pädevale asutusele.*

2.3.1 Ühinemiste juhtum

Ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikli 25 alusel peavad ühinevad käitised esitama pädevale asutusele järgmised andmed:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikli 4 lõike 2 kohaselt järgmised dokumendid:
 - o tõendatud riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete aruanne, mis sisaldab andmeid võrdlusaastate kohta, võttes arvesse uut õiguslikku olukorda, st nagu oleks ühinemine toimunud võrdlusperioodi alguses või esimesel tegevusaastal;
 - o seiremetoodikakava, mis on seotud uue käitise tulevaste andmete seirega;
 - o võrdlusandmete aruande tõendamisaruanne.

Kui ühinemine on seotud käitistega, millest vähemalt üks on ELi HKSi tegevkäitis, on kasutatavad võrdlusaastad praeguse eraldamisperioodi võrdlusaastad (st esimeseks eraldamisperioodiks 4. kauplemisperioodil aastad 2014–2018). Andmed tuleks sisestada nii, nagu oleks ühinemine toimunud võrdlusperioodi alguses (või esimesel tegevusaastal juhul, kui üks käitistest alustas tegevust võrdlusperioodi jooksul). Iga aasta tootmistasemed peaksid olema kõigi endiste käitiste tootmistasemete summa.

Kui ühinemine on seotud üksnes uutest osalejatest käitistega⁵, tuleks andmeid koguda uue osaleja andmete vormi alusel, mitte riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete aruande põhjal. Sellisel juhul peaks uue käitise tootmistase põhinema kahest käitises vanema tootmistasemel selle esimesel täiskalendriaastal või kahe endise käitise tootmistasemete summal sellel aastal, kui teine käitis tegutses juba esimese käitise esimesel täiskalendriaastal.

Kõikidel juhtudel tuleb hoolitseda selle eest, et ühinemisest tekkiv uus käitis esitab andmed, mis on kooskõlas nende andmete summaga, millest endised käitised oleksid eraldi teatanud (nt eelmiste tootmistasemete summa, kui see on asjakohane, peab olema identne hilisemate tootmistasemete summaga). Peale selle peavad andmed enne ja pärast ühinemist olema samaväärsed, võttes arvesse muutuse võimalikke mõjusid (nt elektritootja olek, käitise vähese tähtsusega osade eeskiri jne). Kooskõlas ühikute tasuta eraldamise eeskirjadega seotud seire ja aruandluse juhenddokumendiga nr 5 saab seda tagada seiremetoodikakava analoogse ühendamisega, nii et andmekogumite ühendamise meetodit on selgelt kirjeldatud.

⁵ Uue osaleja määratlus on esitatud direktiivi 2003/87/EÜ artikli 3 punktis h. Uute osalejate ja sulgemiste kohta vt ka juhenddokumenti nr 7.

2.3.2 Jagunemiste juhtum

Ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikli 25 alusel peavad üheks või enamaks käitiseks jagunevad käitised esitama pädevale asutusele järgmised andmed:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikli 4 lõike 2 kohaselt järgmised dokumendid:
 - o iga uue käitise riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete tõendatud aruanne, mis sisaldab andmeid võrdlusaastate kohta, võttes arvesse uut õiguslikku olukorda, st nagu oleks jagunemine toimunud võrdlusperioodi alguses või esimesel tegevusaastal;
 - o iga uue käitise seiremetoodikakava, milles kirjeldatakse nii iga käitiseosa kahe käitise vahelist võrdlusandmete jagamise metoodikat kui ka tulevaste andmete seiremetoodikat⁶;
 - o iga uue käitise võrdlusandmete aruande tõendamisaruanne.

Kui endine, jagunenud käitis on tegevkäitis, on kasutatavad võrdlusaastad praeguse eraldamisperioodi võrdlusaastad (st esimeseks eraldamisperioodiks 4. kauplemisperioodil aastad 2014–2018). Tootmistasemed tuleks ümber arvutada nii, nagu oleks jagunemine toimunud võrdlusperioodi alguses (või esimesel tegevusaastal juhul, kui algne käitis alustas tegevust võrdlusperioodi jooksul). Iga uue käitise tootmistase tuleks iga aasta kohta ümber arvutada, lähtudes käitiste uutest piiridest pärast jagunemist. Erilist tähelepanu tuleb pöörata sellele, et iga uue käitise tootmistasemete summa oleks võrdne endise käitise tootmistasemega.

Kui endine käitis, mis jagunes, on uus osaleja, tuleks andmeid koguda uue osaleja andmete vormi alusel, mitte riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete aruande põhjal. Sel juhul esitavad käitajad pädevale asutusele endise käitise andmed, mis on pärast tavapärase tegevuse algust vastavalt jagunenud (st nagu oleks jagunemine toimunud siis, kui endine käitis alustas tegevust).

Iga uue käitise varasemate tootmistasemete arvutamise alusena tuleks kasutada esimest täiskalendriaastat pärast tegevuse algust.

Kõigil juhtudel tuleb hoolitseda selle eest, et jagunemise tagajärjel tekkivad uued käitised esitavad andmed, mis on kokku liitmisel kooskõlas andmetega, mida esitas endine käitis. Peale selle peavad andmed enne ja pärast jagunemist olema samaväärsed, võttes arvesse muutuse võimalikke mõjusid (nt elektritootja olek, käitise vähese tähtsusega osade eeskiri jne). Kooskõlas ühikute tasuta eraldamise eeskirjadega seotud seire ja aruandluse juhenddokumendiga nr 5 saab seda tagada seiremetoodikakava analoogse jagunemisega, nii et andmekogumite jagunemise meetodit on selgelt kirjeldatud.

⁶ Parema loetavuse huvides võib käitaja esitada seiremetoodikakava kaks versiooni: üks, mis hõlmab ainult varasemate perioodide andmete jagunemise metoodikat, ja üks (iga uue käitise puhul), mis kirjeldab tulevaste andmete seiremetoodikat.

2.3.3 Pädeva asutuse roll

Kooskõlas ühikute tasuta eraldamise eeskirjade artikliga 25 peab pädev asutus hindama ühinemis- või jagunemistaotlusi. Seda tehakse järgmiselt:

- käitajate esitatud dokumentide hindamine (vt punktid 2.3.1 ja 2.3.2) ning ühinemise või jagunemise tingimuste täitmise tagamine. Näiteks ühinemise korral peab pädev asutus tagama, et endised kätised on tehniliselt ühendatud ja töötavad samas kohas⁷ ning et uus käitis on hõlmatud ühe kauplemissüsteemi loaga. Jagunemise korral peab pädev asutus tagama, et uutel kätistel on igaühel oma kauplemissüsteemi luba. Pädev asutus peaks hindama kontserni struktuuri ja tagama, et mõlemat kätist ei käitaks sama käitaja.
- Iga uue kätise iga kätiseosa võrdlusaasta(te) varasema tootmistaseme arvutamine pärast ühinemist või jagunemist.
- Tagamine, et uuele kätisele (uutele kätistele) tasuta eraldatud lubatud heitkoguse ühikute kogus vastab enne ühinemist või jagunemist tasuta eraldamiste lõplikule kogusummale. Eelkõige juhul, kui kätiseosa on jagatud kaheks või enamaks kätiseosaks, tuleks varasem tootmistase ja kätiseosa eraldamine pärast jagunemist arvutada varasema tootmistaseme põhjal kätise vastavate tehniliste üksuste võrdlusperioodil enne jagunemist.

Seejärel teavitab pädev asutus läbivaatamiseks komisjoni käitajate muutusest. Muutusi võetakse arvesse esimesel täielikul kalendriaastal pärast jagunemise või ühinemise kuupäeva.

2.4 Ülevaade erinevatest juhtumitest

Tabelis 1 on toodud ülevaade erinevatest tekkida võivatest olukordadest ning sellest, milliseid vahendeid ja võrdlusaastaid iga juhtumi korral kasutada. Esitatud näidetes on uued kätised, millel on endistest kätistest erinev nimetus, et selgitada uut staatust. Erinevate nimedega ei sätestata, et uute kätiste nimi või kontod peaksid olema erinevad. Kõige tõenäolisem on ühinemise korral, et uus käitis säilitab ühe endise kätise nime või jagunemise korral jätab üks uutest kätistest endise nime.

⁷ Tegevuskoha määratlus on siinkohal asjakohane ja seda on varemgi kahtluse alla seatud (vt Euroopa Kohtu kohtuasi C 158/15). Selle teema kohta leiata lisateavet käesoleva juhenddokumendi lisast.

Tabel 1. Ülevaade ühinemiste ja jagunemiste erinevatest juhtumitest

Sündmus	Endine (endised) käitis(ed)	Uus (uued) käitis(ed)	Andmete kogumise vahend	Tootmistaseme jaoks kasutatav(ad) võrdlusaasta(d) ⁸
Ühinemine	Tegevkäitis A	Käitis C	Riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete vorm	2014–2018
	Tegevkäitis B			
	Tegevkäitis A	Käitis C	Riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete vorm	2014–2018 ⁹
	Uus osaleja B			
	Uus osaleja A	Käitis C	Uue osaleja andmete vorm	A tegevuse esimene täiskalendriaasta (kui A alustas tegevust enne B-d) ¹⁰
	Uus osaleja B			
Jagunemine	Tegevkäitis A	Käitis B	Riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete vorm	2014–2018
		Käitis C	Riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete vorm	2014–2018
	Uus osaleja A	Käitis B	Uue osaleja andmete vorm	A tegevuse esimene täiskalendriaasta
		Käitis C	Uue osaleja andmete vorm	A tegevuse esimene täiskalendriaasta

⁸ 4. kauplemisperioodi teisel eraldamisperioodil tuleks 2014–2018 asendada käesolevas veerus aastatega 2019–2023.

⁹ Käitisega B seotud andmed on kõigi võrdlusperioodi aastate kohta 0.

¹⁰ Käitisega B seotud andmed on 0, kui käitis sellel aastal veel ei tegutsenud.

3 Näited

Näide 1. [Tegevkäitise A + tegevkäitise B] ühinemine

Käitised A ja B on mõlemad tegevkäitised; A alustas tegevust enne 2014. aastat ja B alustas tegevust 2015. aastal. Need käitised ühinesid 2022. aastal, et luua käitis C.

Selleks et käitis C oleks hõlmatud ELi HKSiga, peab käitaja saatma pädevale asutusele järgmised dokumendid:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- käitise C riiklike rakendusmeetmete võrdlusaluste andmete tõendatud aruanne. See aruanne hõlmab järgmist:
 - o **2014. aasta kohta on ainult käitise A andmed, sest käitis B ei tegutsenud veel;**
 - o kõik käitise A ja B aastate 2015–2018 riiklike rakendusmeetmete võrdlusandmete aruannete tootmistaseme väärtused ja heitkoguse väärtused liidetakse kokku (või koondatakse, võttes arvesse iga endise käitise väärtusi);
 - o tegevkäitise C varasem tootmistase arvutatakse nende andmete ja lõpliku eraldamise põhjal, mida korrigeeritakse tootmistaseme muutuste tõttu alates esimesest eraldamise aastast;
- seiremetoodikakava, mis on seotud käitise C tulevaste andmete seirega;
- võrdlusandmete aruande tõendamisaruanne.

Näide 2. [Tegevkäitise A + uue osaleja B] ühinemine

Käitis A on tegevkäitis, mis alustas tegevust enne 2014. aastat, ja käitis B on uus osaleja ELi HKS-i 4. kauplemisperioodil, sest see alustas tegevust 2020. aastal. Need käitised ühinesid 2022. aastal, et luua käitis C.

Selleks et käitis C oleks hõlmatud ELi HKSiga, peab käitaja saatma pädevale asutusele järgmised dokumendid:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- käitise C riiklike rakendusmeetmete võrdlusaluste andmete tõendatud aruanne. See aruanne hõlmab **üksnes käitise A kõikide võrdlusaastate (2014–2018) andmeid, sest käitis B ei tegutsenud veel;**
- käitise B uue osaleja andmete aruanne, sest arvesse tuleb võtta ka selle aruande andmed;
- seiremetoodikakava, mis on seotud käitise C tulevaste andmete seirega;
- võrdlusandmete aruande tõendamisaruanne.

Sellisel juhul arvutatakse käitise C eraldamine 2023. aastal järgmiselt:

- *kõikide käitiseosade korral, mis esinevad nii käitistes A kui ka B:* mõlema käitiseosa varasem tootmistase põhineb käitise A andmetel ja nende eraldamine järgib tootmistaseme muutuste eeskirju, võttes arvesse ka käitise B kui ühineja andmeid;
- *kõikide käitise B käitiseosade korral, mis ei kuulu käitisesse A:* nende käitiseosade varasem tootmistase arvutatakse 2022. aastal, võttes aluseks 2021. aasta tootmistasemed, ja nende eraldamine järgib tootmistaseme muutuste eeskirju.

Näide 3. [Uue osaleja A + uue osaleja B] ühinemine

Käitised A ja B on mõlemad ELi HKS-i 4. kauplemisperioodil uued osalejad; A alustas tavapärasest tegevust 6. septembril 2019 ja B alustas tavapärasest tegevust 15. novembril 2020. Need käitised ühinesid 2022. aastal, et luua käitis C.

Selleks et käitis C oleks hõlmatud ELi HKS-i, peab käitaja saatma pädevale asutusele järgmised dokumendid:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- käitise C uue osaleja andmete tõendatud aruanne. See aruanne hõlmab **käitisega A seotud 2020. aasta andmeid, millele liidetakse käitisega B seotud andmed**;
- seiremetoodikakava, mis on seotud käitise C tulevaste andmete seirega;
- tõendamisaruanne uue osaleja andmete aruande kohta.

Näite 2 kohaselt arvutatakse 2023. aastal käitise C eraldamine tootmistaseme muutuste eeskirjade põhjal, võttes aluseks käitiste A ja B tootmistasemete keskmise summa aastatel 2021 ja 2022, kusjuures käitise C tootmistase arvutatakse selle uue osaleja andmete aruande põhjal.

Näide 4. Tegevkäitise A jagunemine [HKS-i käitiseks B + HKS-i käitiseks C]

Käitis A on tegevkäitis, mis alustas tegevust enne 2014. aastat. See käitis jagunes 2022. aastal käitisteks B ja C, mis mõlemad on hõlmatud oma kauplemisüsteemi loaga. Selleks et käitised B ja C saaks ELi HKS-i raames uute käitistena vastu võtta, peavad käitajad saatma pädevale asutusele järgmised dokumendid:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- selle käitisega seotud tõendatud riiklike rakendusmeetmete andmete aruanne; **käitise B (vastavalt käitise C) aruanne hõlmab aastate 2014–2018 tootmistaset ja heitkoguse andmeid, mis on ümber arvutatud nii, nagu oleks jagunemine toimunud alates aastast 2014, et hõlmatud oleksid üksnes need andmed, mis jäävad käitise B (vastavalt käitise C) piiridesse**;
- seiremetoodikakava, milles kirjeldatakse meetodikat, kuidas jagati võrdlusandmed käitise B ja käitise C vahel, ning käitise B (vastavalt käitise C) tulevaste andmete seiremetoodikat¹¹;
- tõendamisaruanne selle käitisega seotud võrdlusandmete aruande kohta.

¹¹ Punkti 2.3.2 kohaselt võib parema loetavuse huvides esitada seiremetoodikakava kaks versiooni.

Näide 5. Uue osaleja A jagunemine [HKSi käitiseks B + HKSi käitiseks C]

Käitis A on ELi HKSi 4. kauplemisperioodil uus osaleja, kes alustas tavapärasest tegevusest 1. oktoobril 2019. See käitis jagunes 2022. aastal käitisteks B ja C, mis mõlemad on hõlmatud oma kauplemissüsteemi loaga.

Selleks et käitised B ja C saaks ELi HKSi raames uute käitistena vastu võtta, peavad käitajad saatma pädevale asutusele järgmised dokumendid:

- artikli 25 lõikes 1 loetletud dokumendid;
- selle käitisega seotud uue osaleja andmete tõendatud aruanne; **käitise B (vastavalt käitise C) aruanne hõlmab 2020. aasta tootmistaset ja heitkoguse andmeid, mis on ümber arvutatud nii, nagu oleks jagunemine toimunud enne aastat 2020, et hõlmatud oleksid üksnes need andmed, mis jäävad käitise B (vastavalt käitise C) piiridesse;**
- seiremetoodikakava, milles kirjeldatakse meetodikat, kuidas uus osaleja jagati käitise B ja käitise C vahel, ning käitise B (vastavalt käitise C) tulevaste andmete seiremetoodikat¹²²;
- tõendamisaruanne selle käitisega seotud uue osaleja aruande kohta.

Näide 6. [Tegevkäitise A + HKSi mittekuuluva käitise B] nn ühinemine

Käitis A on tegevkäitis, mis alustas tegevust enne 2014. aastat. Käitis B on HKSi mittekuuluv käitis. Käitised A ja B ühinesid 2022. aastal.

Seda olukorda ei käsitleta ELi HKSi ja ühikute tasuta eraldamise eeskirjade kontekstis kui ühinemist. Seda muutust käsitletakse tootmistaseme muutuste eeskirjade alusel.

Näide 7. Tegevkäitise A „jagunemine“ [HKSi käitiseks B + HKSi mittekuuluvaks käitiseks C]

Käitis A on tegevkäitis, mis alustas tegevust enne 2014. aastat. See käitis jagunes 2022. aastal käitisteks B ja C. B on hõlmatud oma kauplemissüsteemi loaga, kuid C on HKSi mittekuuluv käitis.

Seda olukorda ei käsitleta ELi HKSi ja ühikute tasuta eraldamise eeskirjade kontekstis kui jagunemist. Seda muutust käsitletakse tootmistaseme muutuste eeskirjade alusel.

¹²² Punkti 2.3.2 kohaselt võib parema loetavuse huvides esitada seiremetoodikakava kaks versiooni.

Lisa – kaalutlused seoses määratlusega „tegevuskoht“

ELi HKSi direktiiv viitab paljudes kohtades „kätistele“.

Direktiivi artikli 3 punktis e esitatud **käitise** määratluses on toodud, et:

„käitis“ on paikne tehniline üksus, kus tegeletakse ühe või mitme (EL HKSi direktiivi) lllis loetletud tegevusega ja muu tegevusega, mis on tehniliselt otseselt seotud kõnealusel tegevuskohas toimuvate tegevustega, mis võivad mõjutada heitkoguseid ja saastust.

Eelkõige juhul, kui käitaja soovib ühendada käitisi (nt aruandluse lihtsustamise või võrdlusandmete kogumise eesmärgil), tõstatatakse küsimus, kas tootmisüksuste kogumit võib pidada üheks käitiseks. Üks käitis tähendab, et peab olema võimalus hõlmata seda ühe loaga, mis sõltub kahest kriteeriumist:

- käitise kohta peab olema üks käitaja ja
- üksused, mis peaksid moodustama käitise, peavad kuuluma ühele nn tegevuskohale.

Teise punkti suhtes tehakse otsus sageli iga juhtumi puhul eraldi. Näiteks ei ole üksnes tara olemasolu või maa kuulumine käitajale tegevuskoha määratlemiseks piisavalt veenvad asjaolud. Käitise määratluse põhjal võib maa-alade vahelise tehnilise ühenduse olemasolu olla märk sellest, et need alad kuuluvad ühele käitisele ja seega ühele tegevuskohale.

Seda seisukohta kinnitas Euroopa Kohus kohtuasjas C 158/15. Nimetatud juhul leidis kohus, et elektriijaamast umbes 800 meetri kaugusel asuvat kivisöe hoiukohta, mis on sellest eraldatud avaliku teega, tuleks selge tehnilise ühenduse tõttu mõista kui käitise osa (konveierilint, ilma milleta ei saa käitist käitada).

Siiski võib eeldada, et üksnes materjalide vedu piirkondade vahel liikurmasinatega (veoauto, rong või laev) ei kvalifitseeru tehniliseks ühenduseks, välja arvatud juhul, kui vedu toimuks mitteavalikul (võrguga ühendamata) teel, raudteel või veeteedel, mida võib pidada ka käitise osaks (eelkõige juhul, kui on tõendeid, et see on ehitatud üksnes selleks, et luua seos tegevuskoha moodustavate alade vahel, ilma milleta käitis ei töötaks).

Käitisi, mis ei ole geograafiliselt tihedalt seotud ja mida varem käitasid erinevad käitajad sõltumatult ning mis ei jaganud otseselt seotud tegevusi, kui need on omandanud sama käitaja, ei loeta ELi HKSi kontekstis ühinenuks. Teisest küljest, kui on olemas konkreetsed tehnilised ühendused (isegi kui vahemaa endiste käitiste vahel on pikk) või kui juba varem oli olemas ühiskäitis, mis hiljem jagunes, võivad ühinemise tingimused olla täidetud.